

Козлов Роман,

Київський університет імені Бориса Грінченка (Київ, Україна)

ORCID ID 0000-0001-5912-9106

e-mail: r.kozlov@kubg.edu.ua

<https://doi.org/10.28925/2412-2475.2021.17.5>

ТРИ ЧОЛОВІЧИ РОМАНИ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ ГІДНОСТІ: ПОЕТИКА І МІФОЛОГІЯ МАЙДАНУ

У статті розглянуто три романи про Революцію Гідності, написані чоловіками та видані у 2015 р.: «Вогняна зима» Андрія Кокотюхи, «Майданний семестр» Кирила Галушка, «2014» Владислава Івченка. Серед інших творів цієї тематики вони вже частково охарактеризовані критиками і науковцями. У цій статті зроблено акцент на міфологізованому геообразі Майдану, який виступає джерелом метафоричних сенсів і зрештою розкривається в архетипах Хаосу/Гармонії/Порядку та Свій/Чужий. Це дослідження є одним з етапів вивчення стратегії формування колективної пам'яті в українських романах про Євромайдан та було частково апробоване у формі доповіді на конференції. Ключові результати досягнуті завдяки поєднанню концепції художнього осмислення міфу, за Нортропом Фраєм, і аспектів художнього міфотворення, за Оленою Бондаревою, що дало змогу вичленувати головні напрями вивчення ключового для всіх трьох сюжетів геообразу. Простежене місце топосу Майдану в структурі сюжетів, зокрема його перша поява. Висновувано, що автори спираються на наявну у свідомості читача позитивну міфологему, розгортаючи її семантику відповідно до ставлення персонажів до подій Революції Гідності. У цьому простежений потенціал бінарних протиставлень. Встановлено, що більша кількість і різноманітність персонажів дає змогу авторові потужніше розвинути метафоричну семантику міфологеми Майдану (В. Івченко), натомість обмежена система персонажів (А. Кокотюха) консервує змістовий потенціал топосу Майдану, зводить його до ретрансляції уже сформованих сем. Інший підхід застосовує К. Галушко, даючи своєму персонажеві змінити погляди внаслідок участі в революційних подіях. Подальший аналіз засвідчив, що нерозвинена метафоризація топосу Майдану заважає А. Кокотюсі вийти на залучення відповідних архетипів для поглиблення семантики твору загалом. Натомість іншим двом авторам це вдалося попри використані ними різні способи конструювання сюжету. У результаті зроблене припущення щодо подальшого художнього осмислення теми Революції Гідності й потенціалу відповідних художніх стратегій. Запропонований підхід потребує подальшої перевірки на більшому масиві творів.

Ключові слова: Майдан, роман, Революція Гідності, міф, архетип.

Українська література відреагувала на події Революції Гідності доволі значним масивом різножанрових творів. Пік публікаційної активності цієї теми очікувано припав на 2014–2015 рр., а у виданих пізніше творах вона вже подається здебільшого контекстуально, у причинно-наслідкових зв'язках із російсько-українською війною та іншими подіями новітньої історії України. Комплексно такий масив творів, як очікується, здатен сприяти формуванню колективної пам'яті (Ассман, 2014, с. 202–203), хоч, звісно, роль різних жанрів у цьому процесі не є однаковою.

Як засвідчують дослідження Ярослава Поліщука (2016), Ніни Герасименко (2019), Наталії Ковтонюк (2021), малі поетичні та прозові фор-

ми спираються на сформовані в інший спосіб (передусім за допомогою медіа та соціальних мереж) у суспільстві мему (Dawkins, 1999), тож радше сприяють утвердженню колективної пам'яті. У драматургії здебільшого реалізуються стратегії персоналізації й сюжетизації мемів (Вірченко, 2016; Мірошніченко, 2016; Цукор, 2016). Натомість роман — як видається, з огляду на його обсяг, сюжетну розгорненість і персонажну різноплановість — схильний до ретрансляції мемів, тож має переваги в розгортанні більш цілісних фрагментів колективної пам'яті.

Ця стаття відображає один з етапів комплексного дослідження масиву українських романів про Революцію Гідності як чинник формуван-

ня колективної пам'яті та є своєрідною апробацією методології. У її межах дослідницька увага сконцентрована на ключовому геообразі, художня історія якого у творах цієї тематики безумовно отримала новий етап. Таку історію можна простежувати, певно, від наративів «Чорної ради», однак більш продуктивним, як видається, було б цілісне дослідження української культурогеми Майдану, яке, очевидно, ще чекає на свого автора. Тож засадничою тезою у цьому аспекті дослідження буде усвідомлення існування культурогеми Майдану в українському суспільстві до та після Революції Гідності без критичних змін її змісту.

Зрозуміло, що цю тезу слід приймати з певними застереженнями, адже недарма у передмові до українського видання знакової книги «Український Майдан, російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності» її автор Михайло Винницький попросив: «На останок я звертаюся до українського читача з проханням: не згадуйте наш Майдан і тим більше нашу доблесть у збройному опорі проти російського агресора, як трагедії» (2021, с. 15). Зміни у змістовому наповненні культурогеми Майдану неунікні, що тільки підтверджує актуальність вивчення механізмів і стратегій формування колективної пам'яті.

Не менш знаковим є і пояснення М. Винницького у післямові до книги, адресоване вже передусім читачам за межами України (книга написана і видана спершу англійською мовою в Ibdem Press, Штутгарт, 2019 р.): «Академічні суспільствознавці, ймовірно, критикуватимуть цю книжку за її однобокість. Можливо, мені дорікнуть тим, що я “міфологізую” протестний рух Майдану або подаю чорно-білий наратив, згідно з яким майже усі революціонери були “добрими”, а режим Януковича — майже завжди “поганим”. <...> Ця критика обґрунтована: книжка і погляди автора — результати пережитого складного періоду революції та війни. Для мене “інша сторона” (тобто режим Януковича і/або Кремль) стали еквівалентом толкінівського Мордора, де людське життя цінують дешево, а орвелівські протилежності визначають реальність. Отже, міфологізація подій революції за таких умов є природною» (Винницький, 2021, с. 461). Зрештою відновлення та розвиток міфологем Майдану — річ очевидна для кризового періоду, коли люди потребували узагальнення досвіду, створення моделі або принаймні структури в існуючому хаосі, пошуку пояснення процесів, що відбувалися.

Як зазначає О. Бондарева, у новітній літературі міф «закономірно актуалізується <...> у рецепції, близькій до концепції К. Ямме, згід-

но з якою міф — це відповідь на певний досвід нестачі; <...> у такому функціональному ключі змістовий акцент дефініції з соціоконститутивної позиції відтісняється на позицію суто прагматичну або навпаки — естетичну, коли міфи не стільки відтворюються (репродукуються), скільки створюються (продукуються). Однак закони їх продукування лишаються ідентичними і для великої спільноти, і для окремої “авторської” міфології» (2006, с. 41–42).

Разом з тим авторське художнє переосмислення міфу, що перебуває в активному суспільному обігу, по суті являє собою втягування його в літературну тріаду «сюжет — звичай — ідея» (Frye, 1971). Внаслідок цього, за Н. Фраєм, відбувається підвищення моду, і функціонування сюжету пов'язується із суспільним обігом архетипів. На цьому шляху міфологема отримує семантичне навантаження, що загалом може бути подане як поєднання суспільно значимих та індивідуальних сенсів, а з формально-поетологічного погляду потрактоване як різновид метафори. Таким чином, шукаючи особливостей художнього втілення геообразу Майдану, доречно спинитися на трьох ключових аспектах і подивитися на нього:

- 1) як на сюжетну одиницю — одну з головних з огляду на тематику творів;
- 2) як на метафору, семантика якої сформована розтиражованими в медіа мемами й авторськими знахідками;
- 3) як на міфологему, яка розкривається в архетипних вимірах категорій Хаос/Порядок/Гармонія та Свій/Чужий.

Під час попередньої апробації (Вірченко, Козлов, 2021) з'ясовано, що є підстави розглядати відмінність чоловічого і жіночого письма в масиві українських романів про Революцію Гідності. Ці відмінності спостережено в аспектах наративних стратегій, зокрема історичності, монічності/дуальності художніх світів, психологізму. Відповідно до отриманих попередньо наукових результатів межі цієї розвідки поширюються на три романи про Революцію Гідності, написані чоловіками: «Вогняна зима» Андрія Кокотюхи, «2014» Владислава Івченка, «Майданний семестр» Кирила Галушка. Такий вибір обґрунтований прагненням охопити різних за популярністю й активністю авторів (роман К. Галушка є дебютним, проте автор відомий як історик-науковець, публіцист), твори з різними за складністю системами персонажів, зрештою різні у часовому вимірі сюжету.

Структурно обрані романи дуже подібні: вони поділені на частини (2 або 3, як у А. Кокотюхи), які, своєю чергою, детально сегментовані (23 розділи у К. Галушка, 40 у А. Кокотюхи

і 33+27 у В. Івченка). Найменше сегментований «Майданний семестр» видається більш цілісним у плані сюжету передусім завдяки головному персонажеві з виразними автобіографічними рисами. Під назвами розділів К. Галушко наводить часові вказівки (переважно місяць і рік, іноді точну дату), які надають романові ознак щоденника, розкриваючи задум, утілений у субтитулі «революційні хроніки київського препода»¹. У передмові автор зізнається: «Цей опус потроху писався собі протягом навчального семестру від вересня 2013 року. Потім розпочався Майдан, і героям не лишалося нічого іншого, як узяти участь у Подіях. Тоді сюжет і долі персонажів вийшли з-під мого контролю. Вони стали залежати від дуже багатьох зовнішніх факторів, подолати які не могли ані вони, ані я — бо ж був у тій самій реальності. Автору довелося просто день за днем записувати події. Закінчене було все дуже “швидко” — у кінці лютого 2014-го, одночасно з трагічним завершенням і перемогою Євромайдану» (2015, с. 3). Таким чином, жанр роману-хроніки доповнюється рисами репортажу.

Натомість «Вогняну зиму» та «2014» об'єднує репортажність новелістична: у дрібних розділах розкриваються мікросюжети, пов'язані з одним чи кількома персонажами. А. Кокотюха навіть вказує в назвах розділів, чия мікроісторія визначатиме їхній зміст. Але набір його персонажів, загалом доволі шаблонних, обмежений (звичайна дівчина Алла, автомайданник Котя, тітушка Сірій, беркутівець Коновал, студент Птаха), що зрештою і нашкодило художнім якостям роману. У В. Івченка ключових персонажів значно більше (до 20), завдяки чому соціальний зріз твору вийшов більш деталізованим. З творчої історії роману відомо, що окремі розділи автор розглядав як самодостатні новели («Євромайдан, 2014»), тож окремі персонажі можуть видаватися випадковими, проте автор весь час тримає їх у єдиному змістовому полі, взаємно пов'язуючи родинними, сусідськими зв'язками або й через прийом пригадування переказів і чуток.

Усі персонажі цих трьох романів мають власні передісторії: В. Івченко зазвичай відводить цьому по кілька абзаців у розділах, якими вони вводяться в сюжет, або ж нагадує читачеві ключові етапи їхнього життя в другій частині роману;

¹ Тут і далі переклад мій. — Р. К. «Майданний семестр» написаний переважно російською мовою. В анотації зазначено: «Двуязычность произведения — принципиальна для автора, который считает, что Украина — выше поиска мелочных отличий между ее гражданами» (Галушко, 2015, с. 2).

А. Кокотюха — п'ять розділів прологу, що формують ніби зворотний відлік («5», «4», «3», «2», «1»); К. Галушко — «Пролог», позначений як «2001 рік, Київ, Майдан Незалежності», і загалом першу частину роману «Дореволюційний період».

Власне Майдан вводиться в наратив цього роману з другої частини («Революційний період») і займає до 2/3 твору, входить, як і більшість історичних реалій у романі, дещо відсторонено-іронічно (головний герой, як і автор, — історик): «“Майдан” є місцевим київським народним звичаєм. За усталеними традиціями, коли народові сильно допікають, треба зібратися юрмою і поселитися на головній площі — на цьому самому Майдані, ніби як на Запорозькій Січі. Поставити там намети і взагалі звідти всіляк опиратися. Відбувається це десь раз на десять — п'ятнадцять років. Щось ніби цикл народної образи» (Галушко, 2015, с. 136). За кілька сторінок риторика викладача, «спадкового київського інтелігента», різко змінюється — він потрапляє на кривавий розгін студентів беркутівцями і стає активним майданівцем.

З цієї ж точки вводить Майдан в оповідь В. Івченко. У його двотомнику «2014» подіям власне Революції Гідності відведено загалом третину першої книги (розділи 2–12 із 33), проте читач разом з одним з головних персонажів потрапляє в неї майже без підготовки: «Заблукати у Києві, який він погано знав, Юра не боявся. Ішов напростець. Погуляв уже з годину, коли згадав, що по телевізору чув про якийсь рух у центрі, на майдані Незалежності. Щось там протестували, якась музика грала, Руслана щось говорила. Було вже пізно, а що як там досі тусуються? Вирішив сходити туди. Навіть як нікого не буде, то витратить час, якого в нього було багато. У нічному магазині спитав про дорогу на Майдан» (Івченко, 2015а, с. 28). Власна назва «Майдан» (в усіх трьох романах використовується тільки таке написання — з великої літери) з'являється ледь раніше — у назві розділу 2 «Вокзал-собор-Майдан», але в цьому цитованому уривку відбувається різка ключова зміна в номінуванні («майдан Незалежності» — «Майдан») і ніби присвоєння цього топоніма хлопцем, який також потрапляє під розгін.

Кокотюха зміщує «точку входу» раніше — початок розділу «2» «Прологу» застає студента Птаха, коли він повертається з «мітингу на Майдані». А вже в наступному розділі «1» беркутівець Коновал запевняє: «Я цю сволоту дрібну на Майдані за так розжену». З одного боку, використання такого написання в прямій мові персонажа з того боку барикад є нелогічним, з іншого ж — це, очевидно, свідчить про сакралізацію топоніма.

Слово «Майдан» — більше ніж топонім. Від самого початку воно переходить обсяг простого означника локації, яких у всіх трьох романах різна кількість, проте помітно, що автори прагнуть до гранично точного їх визначення. «Майданний семестр» розгортається в кількох ключових місцях (реальних і вигаданих, як-от «Гумус» — «Гуманітарний університет ім. Скрипника»), які легко простежити за картами, наведеними на форзацах книги. Ці карти — данина захопленню картографією головного персонажа доцента Павла Мурашка і самого автора. Події «Вогняної зими» охоплюють дещо ширший простір, проте не дуже деталізований, певно, через точкову локалізацію і фрагментарність репортажів-розділів.

З погляду конструювання простору роман «2014» — найбільш складний, що зумовлене розвиненим сюжетом. На відміну від «Вогняної зими», де бінарно протиставляються лише Майдан та Антимайдан, або «Майданного семестру», де актуалізоване передусім протиставлення часових відтинків, у цьому романі автор вибудовує кілька опозиційних місць (Київ і вигадане місто Журби, у якому впізнаються Суми; Україна і Хорватія; мирна Україна і прифронтові локації). Проте над усіма ними вивищується Майдан, відсилки до якого пронизують події обох частин роману.

Назва головної локації в сюжетах трьох творів перетворюється на метафору. До звичних тиражованих сем (місце сили, народовладдя, оновлення) додаються авторські, пов'язані з персонажами, тож очікувано відрізняється і глибина метафоризації.

Персонажі-майданівці А. Кокотюхи здобувають тут впевненість (Алла) і почуття гідності (Птаха). А от для їхнього опонента беркутівця Коновала Майдан перетворився зі «строкої казки з прапорами й незрозумілими гаслами» (2015, с. 68), яку давно було слід розігнати, на місце сорому, приниження, адже саме тут він отримує наказ вдягнути памперс, тут його змушують зняти маску перед ненависним йому натовпом, зрештою тут на нього чекає фактична поразка.

Така бінарність притушена в романі «2014» за рахунок кількості персонажів, які віднаходять у Майдані щось своє. Але загалом тут він

теж лишається надперсональним феноменом, даруючи своїм учасникам захист і можливості. Головною продуктивною семою Майдану в романі В. Івченка є любов (у широкому діапазоні — від милості до кохання), майданний заряд якої веде персонажів крізь усі перипетії складного українського 2014 року.

Бінарність іншої природи — у «Майданному семестрі». Завдяки Майдану життя доцента Мурашка набуває сенсу: «Тут було місце, де відбувалася свобода і безкорисні дії. Тобто те, чого так не вистачає в повсякденні. На Майдані була Справжня Справа» (Галушко, 2015, с. 231). Переосмислення свого призначення, участь в активній боротьбі приводять головного персонажа до Порядку і Гармонії.

Важливими архетипами (від Хаосу до Порядку) веде своїх персонажів на Майдані і В. Івченко: до Порядку, що визначає орієнтири Свого й Чужого, які вестимуть їх крізь війну.

У «Вогняній зимі» А. Кокотюхи виміри Свій/Чужий лишилися незмінними від початку: «Побувши на Майдані лише півгодини, Сірій уже ненавидів тут усе. Кожного персонально й усіх загалом — за оцей спокій, упевнений, не нагнаний, зовсім не штучний» (2015, с. 165). Піднятися до Гармонії його шаблонним персонажам не судилося.

Зіставлення художніх стратегій використання геообразу Майдану в трьох «чоловічих» романах про Революцію Гідності дає підстави для висновку про те, що більшої смислової глибини та художньої достовірності вдається досягти за рахунок згладжування бінарної опозиційності, уведення в сюжет персонажів з різними поглядами й цінностями або ж через розвиток і зміну поглядів головного персонажа. Якою б не була авторська стратегія, Майдан лишається міфологізованим надперсональним топосом і джерелом метафоризованих сем. Різниця полягає саме у можливості розвинути такі семи та вибудувати з них реалізацію в аксіології персонажів заданих художніми модами архетипів. Прогнозуючи подальший художній розвиток теми Революції Гідності, можна передбачити реалізацію саме успішних стратегій у плані розширення часових і просторових меж, а також відтінення міфологем Майдану в різнопланових персонажах-особистостях.

ДЖЕРЕЛА

1. Ассман, А. (2014). *Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті*. Київ: Ніка-Центр.
2. Бондарева, О. (2006). *Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання*. Київ: Четверта хвиля.

3. Вірченко, Т. (2016). Майдан: неминучість зневіри? *Курбасівські читання*, 11, 11–24.
4. Вірченко, Т., Козлов, Р. (2021). Майдан в українському романі про Революцію Гідності: поетика і міфологія. У: *Художні феномени в історії та сучасності («Географічний простір і художній текст»): тези доповідей VII Міжнародної наукової конференції* (с. 32–33). Харків.
5. Галушко, К. (2015). *Майданный семестр. Революционные хроники киевского препода*. Черновцы: Книги — XXI.
6. Герасименко, Н. (2019). *Словами очевидців: література від Євромайдану до війни*. Тернопіль: Джура.
7. Івченко, В. (2015a). 2014. Частина 1. Київ: Темпора.
8. Івченко, В. (2015b). 2014. Частина 2. Київ: Темпора.
9. Карп'юк В. (упоряд.). (2014). *Євромайдан. Хроніка в новелах*. Брустурів: Дискурс.
10. Ковтонюк, Н. (2020). *Постколоніальне прочитання дискурсу Революції гідності* (Дис. д-ра філософії, Київ).
11. Кокотюха, А. (2015). *Вогняна зима*. Київ: КСД.
12. Мірошниченко, Н. (2016). Неоміфологія Революції і трансформація структури драми. *Курбасівські читання*, 11, 32–50.
13. Поліщук, Я. (2016). *Реактивність літератури*. Київ: Академвидав.
14. Цукор, Л. Концепт культурного героя у творах на тему Майдану. *Курбасівські читання*, 11, 25–31.
15. Dawkins, R. (1999). *The Extended Phenotype: The Long Reach of the Gene*. New York: Oxford University Press.
16. Frye, N. (1973). *Anatomy of Criticism. Four essays*. Princeton. Princeton University Press.

REFERENCES

1. Assman, A. (2014). *Prostory spohadu. Formy ta transformatsii kulturnoi pamiaty*. Kyiv: Nika-Tsentr [in Ukrainian].
2. Bondareva, O. (2006). *Mifi drama u novitniomu literaturnomu konteksti: ponovlennia strukturnoho zviazku cherez zhanrove modeliuivannia*. Kyiv: Chetverta khvylia [in Ukrainian].
3. Dawkins, R. (1999). *The Extended Phenotype: The Long Reach of the Gene*. New York ; Oxford University Press, 296 p. [in English].
4. Frye, N. (1973). *Anatomy of Criticism. Four Essays*. Princeton, Princeton University Press, 390 p. [in Ukrainian].
5. Galushko, K. (2015). *Maidannyi semestr. Revoliutsionnyie khroniki kievskogo prepoda*. Chernovtsy: Knigi — XXI [in Russian].
6. Herasymenko, N. (2019). *Slovamy ochevydtsiv: literatura vid Yevromaidanu do viiny*. Ternopil: Dzhura [in Ukrainian].
7. Ivchenko, V. (2015a). 2014. Vol. 1, Kyiv: Tempora [in Ukrainian].
8. Ivchenko, V. (2015b). 2014. Vol. 2, Kyiv: Tempora [in Ukrainian].
9. Kokotiukha, A. (2015). *Vohniana zyma*. Kyiv: KSD [in Ukrainian].
10. Kovtoniuk, N. (2020). *Postkolonialne prochyttannia dyskursu Revoliutsii hidnosti*, PhD thesis, Kyiv [in Ukrainian].
11. Miroshnychenko, N. (2016). Neomifolohiia Revoliutsii i transformatsiia struktury dramy. *Kurbasivski chytannia*, 11, 32–50 [in Ukrainian].
12. Polishchuk, Ya. (2016). *Reaktyvnist literatury*. Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].
13. Tsukor, L. (2016). Kontsept kulturnoho heroia u tvorakh na temu Maidanu. *Kurbasivski chytannia*, 11, 25–31 [in Ukrainian].
14. Virchenko, T. & Kozlov, R. (2021). Maidan v ukrainskomu romani pro Revoliutsiiu Hidnosti: poetyka i mifolohiia. In *Khudozhni fenomeny v istorii ta suchasnosti («Heohrafichnyi prostir i khudozhnii tekst»)*. Tezy dopovidei VII Mizhnarodnoi naukovoii konferentsii, pp. 32–33, Kharkiv [in Ukrainian].
15. Virchenko, T. (2016). Mайдан: nemynuchist zneviry? *Kurbasivski chytannia*, 11, 11–24 [in Ukrainian].
16. Karpiuk V. (Ed.). (2014). *Yevromaidan. Khronika v novelakh*. Brusturiv: Dyskursus [in Ukrainian].

Roman Kozlov,

Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID 0000-0001-5912-9106

e-mail: r.kozlov@kubg.edu.ua

THREE MEN'S NOVELS ABOUT THE REVOLUTION OF DIGNITY: POETICS AND MYTHOLOGY OF THE MAIDAN

The article examines three novels about the Revolution of Dignity, written by men and published in 2015: "Fiery Winter" by Andriy Kokotyukha, "Maidan Semester" by Kyryl Halushko, "2014" by Vladyslav Ivchenko. Among other works on this subject, they are already partially characterized by critics and scholars. This article focuses on the mythologized geo-image of the Maidan, which is a source of metaphorical meanings and ultimately reveals itself in the archetypes of Chaos / Harmony / Order and Own / Stranger. This study is one of the stages in the study of the strategy of forming collective memory in Ukrainian novels about Euromaidan and was partially tested in the form of a report at the conference. The key results were achieved through a combination of the concept of artistic understanding of the myth by Northrop Fry and aspects of artistic myth-making by Olena Bondareva, which made it possible to identify the main areas of study of the key for all three plots geo-image. The place of the Maidan topos in the structure of the plots is traced, in particular its first appearance. It is concluded that the authors rely on the positive mythology presented in the mind of the reader, developing its semantics in accordance with the attitude of the characters to the events of the Revolution of Dignity. The potential of binary oppositions is traced in this way. It is established that a larger number and variety of characters allow the author to develop the metaphorical semantics of the Maidan mythology (V. Ivchenko), while the limited system of characters (A. Kokotyukha) preserves the semantic potential of the Maidan topos, reduces it to retransmission of already formed families. K. Halushko takes a different approach, allowing his character to change his views as a result of participating in revolutionary events. Further analysis showed that the undeveloped metaphorization of the Maidan topos does not allow A. Kokotyukha to engage in appropriate archetypes to deepen the semantics of the work as a whole. Instead, the other two authors, despite their different ways of constructing the plot, succeeded. As a result, an assumption was made about the further artistic understanding of the theme of the Revolution of Dignity and the potential of the relevant artistic strategies. The proposed approach requires further testing on a larger array of works.

Key words: Maidan, novel, Revolution of Dignity, myth, archetype.

Стаття надійшла до редакції 01.05.2021

Прийнято до друку 14.05.2021